

Els aiguamolls catalans

Marc-Aureli Vila *

Quatre són les contrades catalanes on els aiguamolls constitueixen una riquesa natural que s'ha de preservar contra tot intent de lucre, privat o col·lectiu, que pugui canviar per poc que sigui llurs característiques naturals: els aiguamolls de l'Alt Empordà, els aiguamolls del Baix Empordà, els aiguamolls del delta del Llobregat i els aiguamolls del delta de l'Ebre.

Els aiguamolls són, i així s'han de considerar a tots els efectes, no simplement uns espais que proporcionen caràcter a part de la superfície d'un o més municipis, ni tampoc uns espais d'aspectes físics peculiars d'una comarca, car el servei que presten els aiguamolls i els que poden prestar també són patrimoni de tota la nació catalana, com ho són les muntanyes, les valls, els rius, les platges...

Hem recorregut els aiguamolls de Pals al Baix Empordà. Paisatge d'arrossars, de caminois entre les extenses superfícies cobertes per les aigües, d'ocells i més ocells, dels quals els entesos et diuen el nom que els dona el poble i el que reben dels científics.

Els aiguamolls, pel que es refe-

«Cal preservar els aiguamolls com una riquesa ensem municipal, comarcal i nacional; i diríem més: d'interès europeu. Tots hem de frenar, fins a reduir a no res, els impulsos crematístics que ens poden portar a fer cas omís del dany irreparable que es pot produir en el patrimoni públic», escriu Marc-Aureli Vila en una defensa aferrissada d'aquestes zones naturals que ens són pròpies.

reix a la geografia, es defineixen com uns espais on els horitzons del subsòl estan saturats d'aigua. Aquesta saturació implica que les aigües que per una o altra raó es dipositen sobre la superfície —aigües procedents de corrents, aigües de pluja— no s'infilten. Aquestes característiques, i d'acord amb el clima local, generen una vegetació típica —vegetació palustre (el nom de Pals està relacionat amb el terme palustre), com també una fauna peculiar que, tractant-se de les aus, pot ésser de mena residencial o de mena migratòria.

Els aiguamolls constitueixen un centre d'interès per al turisme de categoria; i això haurà de pesar molt quan es tracti del desenvolupament de l'economia del sector.

Dessecar uns aiguamolls pot considerar-se un acte contra natura. I diguem, des d'ara, que és un pecat que més tard o més aviat es paga; i es paga car. Dessecar uns

aiguamolls que són utilitzables per a la producció agrícola, la de l'arròs per exemple, és quasi un delictè contra el potencial econòmic del país.

Es restar a la població actual a la que ens seguirà una quantitat d'aliments que no poden ésser substituïts si no és, a la curta o a la llarga, per les importacions.

De com la naturalesa que ha estat intervinguda abusivament per l'home reclama un dia o altre els seus drets, hi ha en la història de la geografia física molts i molts exemples. Si es realitzava greu pecat d'urbanitzar els aiguamolls de Pals —i qui diu de Pals podria parlar igualment d'altres—, hom exposaria als habitatges que s'hi construïssin a un risc que, amb bon seny, ningú no voldria córrer: que en un moment donat i per la conjunció de dos o més fenòmens climàtics es produís una inundació desastrosa.

Comencem per considerar que la dessecació d'uns aiguamolls no comporta la dessecació del subsòl i menys encara quan l'altitud dels terrenys sobre el nivell del mar és reduïdíssima. L'aigua persistent en el subsòl fa que la infiltració sigui nul·la. Uns estrats tocant a la superfície i carregats d'aigua sempre són un problema per a l'estabilitat de les construccions i, en tot cas, assegurar aquesta estabilitat comporta treballs d'enginyeria de molta consideració que incrementen notòriament el cost de la construcció.

Si en alguna ocasió i a la conca superior del riu Ter s'han produït precipitacions de gran volum i en poca estona, i semblantment ha succeït a les Gavarres on es forma el riu Daró, i a tot això s'ha ajuntat un fort vent de llevant que dificulta la sortida de les aigües fluvials a la mar, la inundació de les terres retallades pels cursos inferiors del Ter i del Daró ha estat de grans pro-

porcions i d'acció desoladora. Quan això ha succeït, els conreus n'han resultat malmesos; però els conreus es refan amb relativa facilitat; no, però, si es tracta d'habitatges i obres urbanístiques. Més d'una vegada i en terres properes a la mar, les aigües del Ter i del Daró s'han unit sobre les terres inundades.

Cal preservar els aiguamolls com una riquesa ensem municipal, comarcal i nacional; i diríem més: d'interès europeu. Tots hem de frenar, fins a reduir a no res, els impulsos crematístics que ens poden portar a fer cas omís del dany irreparable que es pot produir en el patrimoni públic. I els aiguamolls i tot allò que amb ells està relacionat són patrimoni públic.

Direm, per finalitzar, que mai no cauríem en la temptació, en el cas que els nostres recursos econòmics ens ho permetessin, d'adquirir un habitatge, fos de primera o de segona residència, construït sobre terrenys d'aiguamolls dessecats; encara que les condicions de venda fossin d'allò més generoses.

* Diputat al Parlament per ERC